

[Udenrigsministeren]

noget formål. Det er selvsagt en situation, vi må søge at undgå.

Det er stadig vigtigt, at de forhandlende parter viser al den fleksibilitet, som er nødvendig for at opnå et positivt resultat, og det sagde jeg da også klart til den sovjetiske udenrigsminister. Han sagde da heller ikke, at Sovjetunionen stod umiddelbart over for at ville forlade forhandlingerne i Genève, og i den forbindelse syntes jeg, det var bemærkelsesværdigt, at han ikke tillagde en vestlig deployering en selvstændig betydning for Øst-Vest-forholdet. Men hans udtalelser lod samtidig forstå, at situationen i Genève allerede nu er ved at være låst fast.

Fra sovjetisk side talte man bl.a. om, at der aldrig reelt havde været tale om en dobbeltbeslutning fra NATOs side, men at hele øksercitsen havde tjent til at tilsløre en vestlig INF-deployering. Det er naturligvis et standpunkt, som vi på det kraftigste må tilbagevise. NATOs dobbeltbeslutning indeholdt et reelt forhandlingstilbud, som Sovjetunionen imidlertid ikke har ønsket at gøre brug af. Tværtimod har Sovjetunionen, lige siden dobbeltbeslutningen blev truffet, fortsat produktionen af SS-20 missilerne, ganske som om der ikke blev forhandlet.

Det er et mørkt billede, jeg her har tegnet af den foreliggende situation, men det er også et billede, som det ville være uforsvarligt af mig ikke at drage ind i debatten her i dag.

Naturligvis må vi basere vore drøftelser på, at forhandlingerne i Genève går deres gang, og at der muligvis vil kunne foreligge et resultat inden alt for længe, men vi kan ikke forlade os på det, og det, vore drøftelser i dag burde koncentrere sig om, er derfor også; hvad vi af hensyn til Øst-Vest-forholdets videre udvikling og dermed freden og sikkerheden i Europa kan og bør gøre for, at vi ikke uforberedt stilles over for et brud i Genève og dermed risikerer, at dette brud bliver et permanent fænomen.

Det er naturligvis for tidligt i dag at drage helt entydige konklusioner, men én ting kan vi dog gøre, og det er allerede nu at beskæftige os med, hvorledes vi sikrer, at den brede dialog, som en positiv udvikling i Øst-Vest-forholdet stadig må basere sig på, kan videreføres. Det kan bl.a. gøres ved, at vi fra vestlig side udfolder enhver bestræbelse på at videreføre de kontakter med Sovjetunionen og de østeuropæiske lande, som den danske

regering altid har lagt vægt på, og som jeg under mine samtaler i Moskva også fik indtryk af at Sovjetunionen er interesseret i. Intet land kan i vore dage leve i isolation, hverken Danmark eller Sovjetunionen.

Det, vi derfor nu bør tænke noget mere på, er, hvordan vi giver denne dialog mellem Øst og Vest det bedst mulige indhold – en dialog, som også i fremtiden må beskæftige sig med atomvåbenkapløbet. Det er også, hvordan START-forhandlingerne – forhandlingerne om de strategiske atomvåben – kan fastholdes. Det er også, hvordan forhandlingerne om troppereduktioner – de såkaldte MBFR-forhandlinger – kan fastholdes. Det er også, hvordan vi kan benytte den europæiske nedrustningskonference, som starter i Stockholm, til at genopbygge den gensidige tillid, som er så afgørende nødvendig. Men det er også, hvordan INF-forhandlingerne om mellemdistanceraketterne kan videreføres, herunder om vi måske skulle benytte et brud på INF-forhandlingerne til at få dem slået sammen med START-forhandlingerne. Det kunne måske medvirke til at løse problemerne omkring de britiske og franske atomstyrker, og det er her, vi må koncentrere vore bestræbelser. Det er her, en nytænkning er nødvendig, hvis vi skal komme videre.

Kan vi i den situation, hvor det måtte vise sig, at INF-forhandlingerne bryder sammen, bringe vor tænknin g ind i disse baner, så vil le Danmark for alvor kunne få en plads i det arbejde, der må gøres for aktivt at bidrage til, at Øst-Vest-forholdet ikke får lov til at stivne og fryse, men til at det bringes ind i en mere konstruktiv bane end den, vi måske er havnet i.

Det skal i givet fald først og fremmest gøres i samarbejde med vore allierede, men selvfølgelig også i kontakterne med Sovjetunionen og andre østeuropæiske lande. Det var her, regeringen gerne ville se alle i dette ting sætte kræfterne ind. Så kunne vi føre en aktiv og fremadrettet udenrigspolitik med den brede opbakning i folketinget, som altid har været et bærende grundlag i dansk udenrigspolitik. Det er på den måde, jeg gerne ser, at samarbejdet om udenrigspolitikken i folketinget udspiller sig.

Forhandling

Lasse Budtz (S):